

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 5P/48/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6623200683
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Šupenová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2023:6623200683.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec sudcom JUDr. Luciou Šupenovou vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: nar. XX.XX.XXXX, t.č. umiestnený v Z., zastúpeného kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec a procesným opatrovníkom: V. trvale bytom: W., štátna občianka SR, dieťa rodičov: matka X. trvale bytom: L. t.č. D. so sídlom: U. štátna občianka SR a otec neuvedený, za účasti poručníka: Y. so sídlom: T. v konaní o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec o nariadenie ústavnej starostlivosti, o splnení podmienok osvojiteľnosti, o pozbavenie rodičovských práv a povinností a o ustanovenie poručníka, takto

rozhodol:

I. Súd n a r i a d ť u j e nad maloletým dieťaťom T. nar. XX.XX.XXXX. ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v Z..

II. Matka j e p o v i n n á prispievať na výživu maloletého dieťaťa T. výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona, vždy mesačne vopred do 25. dňa, toho ktorého mesiaca na účet Z. počnúc doručením tohto rozsudku.

III. Súd u r č u j e, že maloletý T. j e o s v o j i t e ľ n ý.

IV. Súd matku maloletého dieťaťa X., nar. XX.XX.XXXX p o z b a v u j e výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu T.

V. Súd u s t a n o v u j e maloletému dieťaťu T. za poručníka Y., ktorý je povinný dohliadať na rozsah a spôsob starostlivosti poskytovanej maloletému dieťaťu, bude ho zastupovať a spravovať jeho majetok. Rozhodnutie poručníka o podstatnej veci týkajúcej sa maloletého dieťaťa podľa schváleniu súdom.

VI. Poručník j e p o v i n n ý dvakrát v roku, a to k 30.06. a k 31.12. podať súdu správu o maloletom dieťaťu a o nakladaní s jeho majetkom.

VII. Poručník j e p o v i n n ý predložiť súdu záverečný účet zo správy majetku dieťaťa najneskôr do dvoch mesiacov po zániku poručníctva.

VIII. Súd r u š í uznesenie Okresného súdu Lučenec, č.k. 5P/14/2023-16 zo dňa 18.01.2023, právoplatného a vykonateľného dňa 18.03.2023, ktorým nariadil neodkladné opatrenie nad maloletým dieťaťom T. nar. XX.XX.XXXX.

IX. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľ Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec sa svojim návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 20.02.2023 domáhal nariadenia ústavnej starostlivosti nad výchovou maloletého dieťaťa T. ktorá sa bude vykonávať v Z. Zároveň aby zaviazal matku X. nar. XX.XX.XXXX., platením výživného v sume 30 % zo sumy životného minima na neplnoleté nezaopatrované dieťa podľa osobitného predpisu od umiestnenia maloletého dieťaťa v zariadení na výkon rozhodnutia súdu. Svoj návrh odôvodnil tým, že neodkladným opatrením Okresného súdu Lučenec č.k. 5P/14/2023 zo dňa 18.01.2023 bol dňa 24.01.2023 maloletý T., nar. XX.XX.XXXX umiestnený v Z. Dňa 16.03.2023 sa na podnet úradu v CX. konala prípadová konferencia za účelom stanovenia cieľa a úloh plánu sociálnej práce dieťaťa a jeho rodiny. Na prípadovú konferenciu sa matka nedostavila a o dieťa neprejavuje žiadny záujem. Poštové zásielky na adrese trvalého bydliska nepreberá, úradu nie je známa jej terajšia adresa. Na prípadovej konferencii bolo dohodnuté, že cieľom plánu sociálnej práce bude sprostredkovanie náhradnej rodinnej starostlivosti formou osvojenia. Po uplynutí zákonom stanovenej lehoty úrad podal návrh na vyslovenie osvojiteľnosti a pozbavenie matky rodičovských práv a povinností. Podľa dostupných informácií úradu je matka odsúdená na nepodmienečný trest odňatia slobody a aktuálne sú voči nej vedené ďalšie trestné stíhania.

2. Svojim písomným podaním zo dňa 15.05.2023 matka, ktorá t.č. je v D. doručila svoje písomné vyjadrenie, v ktorom trvala na svojej prítomnosti na pojednávaní, z dôvodu svojho vypočutia. (č.l. 80 spisu)

3. Okresný súd Lučenec uznesením č.k. 5P/14/2023-16 zo dňa 18.01.2023, vykonateľného dňa 18.01.2023 a právoplatného dňa 18.03.2023 nariadil uloženie povinnosti U. novorodeneckému oddeleniu odovzdať maloleté dieťa T. do dočasnej starostlivosti Z. za súčinnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec. Súd uložil Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec povinnosť podať návrh vo veci samej o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým dieťaťom T. v lehote do 30 dní od doručenia tohto uznesenia.

Svoj návrh úrad odôvodnil tým, že úradu bola dňa 03.01.2023 doručená z III. H. žiadosť o prešetrenie sociálnych pomerov v rodine maloletého T.. Matka druhý deň po narodení dieťaťa, t. j. 22.12.2022 svojvoľne opustila oddelenie šestonedieliek, nezanechala na seba žiadny kontakt, o dieťati sa neinformovala. Dieťa pochádza z prvej nesledovanej gravidity, matka nechodila do poradne. Dieťa je narodené v odhadnutom 38. týždni tehotenstva spontánne hlavičkou, bezprostredná popôrodná adaptácia v norme. Matka priznala užívanie viacerých návykových látok počas gravidity potvrdených toxikologickým vyšetrením aj v moči dieťaťa s opakovanou potrebou sedácie (tlmenia). Dieťa má vitálne funkcie stabilizované, váhovo prospieva. Zo správy, ktorá bola úradu doručená z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny A., pracovisko H. dňa 09.01.2023 vyplynulo, že na adrese trvalého bydliska sa matka nenachádza. Rodinný dom je od novembra 2022 neobývaný. Y., kde sociálna pracovníčka uviedla, že matku dlhšiu dobu v Q. nevideli. W. ani o tom, že bola tehotná. Rodinu riešili iba v minulosti, keď ešte matka bola maloletá.

Dňa 10.01.2023 sa na úrad dostavila matka maloletého dieťaťa, kedy uviedla, že z Q.j odišla preto, lebo dom zdedila spolu s bratom. Je bez kúrenia, elektriky a nedá sa tam bývať. Už rok sa zdržuje v Lučenci u priateľa. V novembri 2022 nastúpila do výkonu trestu odňatia slobody, odkiaľ bola prepustená na podmienku z dôvodu gravidity. Údajne keď dieťa bude mať rok, tak sa do výkonu trestu musí vrátiť. Odsúdená bola na nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov za krádež v obchode, kde kradla potraviny. Do poradne pre tehotné nechodila, ale dôvod nevedela uviesť. Je pod dohľadom psychiatra, nakoľko zdedila psychické diagnózy po svojej matke - ADHD, emočnú nestabilitu, poruchu osobnosti a mániodepresiu. Jej matka je umiestnená v DSS Q.. Psychiater jej predpísal Xanax, Depakine a ešte jeden liek na spanie. Tieto lieky počas tehotenstva neužívala. Užívala len S.plasť proti bolesti, ktorý mala ešte od svojej matky, keď počas tehotenstva mala veľké bolesti chrbta. Z nemocnice ušla preto, lebo lekári si mysleli, že má svrab, ktorý sa ale nepotvrdil. Z alergie má kožné problémy, diagnostikovanú má aj astmu. Nechceli jej dieťa dať. Dopočula sa, že priateľ je hospitalizovaný. Chcela vedieť, čo je s ním. Pred pôrodom sa pohádali, preto sa chcela uistiť, že je v poriadku, a že sa s dieťaťom môže vrátiť do jeho domácnosti. Potvrdila, že rodiť ju zobrali zo L., kde bola na návšteve u kamarátky. Jej meno nevedela povedať, pozná ju len pod prezývkou „bacuľa“. Za dieťaťom nechodila z dôvodu, že hľadala si relatívne riešenie, kde by s ním mohla bývať. Vrátila sa do Q. spolu s bratom, kde chceli dať dom do poriadku, aby tom mohli bývať. Spolu s bratom bola za priateľom, s ktorým sa napokon udobrili a odvtedy opätovne býva u neho. Otec dieťaťa má 50 rokov, je zamestnaný vo wellnese v C. ako masér. Býva v rodinnom dome spolu so svojou matkou. Poschodie by obývali oni a prízemie jeho matka. K otcovstvu sa priznáva, chce maloletého vychovávať spoločne.

Momentálne matka maloletého dieťaťa nie je evidovaná na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny a nemá žiadny príjem. Živí ju priateľ. Jej stará matka ju tiež podporovala, pričom chodila aj na brigády na pílu v Q. a upratovať rekreačné chatky na Látkach.

Úrad zistil, že matka nebola vybavovať rodný list tak, ako sľúbila. Z uvedeného dôvodu dňa 13.01.2023 úrad vykonal sociálne zisťovanie na adrese: N. pri ktorom matka pracovníkom neumožnila vstup do domu. Ako dôvod uviedla, že si to majiteľ neželá, a preto bol s matkou pohovor vykonaný na ulici, ktorá v rámci pohovoru skonštatovala, že nebude bývať na uvedenej adrese a pravdepodobne sa vráti do Q.. Priateľ sa k otcovstvu nepriznáva. Z tohto dôvodu nebol ani na matrike. Maloleté dieťa v nemocnici navštevuje. (č.l. 1-2 spisu)

4. Z listu vlastníctva č. XXXX. pre okres H. obec katastrálne územie Q. má súd za preukázané, že matka je podielovou spoluvlastníčkou v podiele 1 rodinného domu so súp. č. XXXX, na pozemku parc. č. XXXXX- zastavané plochy a nádvoría, záhrady. Na predmetnej nehnuteľnosti voči matke maloletého dieťaťa sú vedené tri exekučné konania súdnym exekútorom JG.. (č.l. 30-31 spisu)

5. Z odpovede Sociálnej poisťovne zo dňa 27.02.2023 má súd za preukázané, že matka maloletého dieťaťa sa nenachádza v registri poisťencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia vedenom Sociálnou poisťovňou ako zamestnanec a nie je poberateľkou dávok sociálneho poistenia. (č.l. 33 spisu)

6. Zo správy o maloleťom dieťati poskytnutej Z. zo dňa 28.02.2023 má súd za preukázané, že maloleťý bol do ich centra umiestnený a prijatý dňa 24.01.2023 na základe uznesenia o neodkladnom opatrení Okresného súdu Lučenec, č.k. 5P/14/2023-16 zo dňa 18.01.2023.

Maloleťý Peter bol do CDR N.rijatý z novorodeneckého oddelenia detskej kliniky SZU N. Maloleťý bol hneď po prijatí do Z. umiestnený v profesionálnej náhradnej rodine od 24.01.2023. Maloleťý T. je dieťa dojčenského veku, vo februári 2023 dovŕšil 2 mesiace. Jeho adaptácia v profesionálnej náhradnej rodine prebehla bez problémov. Pevný režim ešte nemá. Počas dňa strieda obdobia bdenia so spánkom, ale väčšinu dňa ešte prespí.

Je relatívne kľudnej a pokojnej povahy, pokiaľ ho niečo nebolí. V podstate je zdravý, až na nádchu, ktorá pretrváva od umiestnenia v PNR. Matka maloletého dieťaťa sa od jeho umiestnenia o svojho syna nezaujíma nijakým spôsobom. (č.l. 38 spisu)

7. Z oznámenia ORPZ vo A., OOPZ Q. zo dňa 03.03.2023 má súd za preukázané, že zásielka súdu bola odstúpená na OOPZ N. nakoľko matka maloletého dieťaťa sa zdržiava na bližšie nezistenom mieste v meste Lučenec. (č.l. 47 spisu)

8. Z odpovede ORPZ v Lučenci, OOPZ Lučenec zo dňa 17.03.2023 má súd za preukázané, že doručenie zásielky a prešetrenie pobytu matky maloletého dieťaťa sa nepodarilo vykonať. Hliadka vykonala šetrenie v meste N. a v služobnom obvode, avšak s negatívnym výsledkom. Šetrením bolo zistené, že matka by sa mala zdržiavať v mestX.e presnú adresu ani miesto, kde by sa mohla zdržiavať sa nepodarilo zistiť. (č.l. 56 spisu)

9. Zo správy ORPZ v Lučenci, OOPZ Lučenec zo daň 12.03.2023 má súd za preukázané, že matka maloletého dieťaťa sa zdržiava na adrese R., čo potvrdili niekoľkí susedia, nakoľko sa s matkou maloletého dieťaťa nepodarilo polícii skontaktovať. (č.l. 59 spisu)

10. Z oznámenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec zo dňa 24.05.2023 má súd za preukázané, že matka maloletého dieťaťa bola od 04.04.2023 vo výkone väzby v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Banskej Bystrici a dňa 02.05.2023 bola preložená na výkon trestu odňatia slobody do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody W. (č.l. 82 spisu)

11. Zo správy z prešetrenia pomerov Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny A. dňa 15.03.2023 má súd za preukázané, že úrad mal snahu na základe žiadosti súdu prešetriť aktuálne pomery matky na adrese: Q. V rámci terénnej sociálnej práce dňa 13.03.2023 bolo zistené, že rodinný dom, kde by sa mala nachádzať matka maloletého dieťaťa a kde je prihlásená na trvalý pobyt má na dome iné popisné číslo, a to 1649/24. V domácnosti nebol nikto zastihnutý. Rodinný dom pôsobí opustene, stiahnuté vnútorné žalúzie a bránička uzatvorená reťazou, schránka na bráničke čiastočne poškodená. Bol oslovený najbližší sused v rodinnom dome hneď susediacom s domom, kde má matka maloletého dieťaťa trvalý pobyt, ktorý uviedol, že tam nikto dlhodobo nebyva. V minulosti sa stalo, že sa v dome niekto raz do mesiaca objavil, teraz dlhšie nikoho nevidel.

Následne pracovníci úradu navštívili mestský úrad v Q., kde im bolo oznámené, že o rodine nemajú žiadnu vedomosť. Matka maloletého dieťaťa, ako aj jej brat videní neboli. Nemali vedomosť, kde by sa mohli nachádzať. Otec matky maloletého dieťaťa umrel dňa 01.12.2016. Jej matka je z dôvodu svojho nepriaznivého zdravotného stavu od roku 2018 umiestnená v DSS Q., kde má aktuálne prechodný pobyt. O bratovi matky nemajú žiadnu vedomosť. Matka maloletého dieťaťa nie je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie a zo štátu nepoberá žiadnu finančnú pomoc. O jej pobyte úrad nemá žiadnu vedomosť. (č.l. 85 spisu)

12. Podľa § 54 ods. 1 Zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „ZoR“) náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

13. Podľa § 54 ods. 2 ZoR, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a a/ dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu, b/ rodičia dieťaťa nežijú, alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka, c/uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods.3 ZoR nevedlo k náprave alebo d/ rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

14. Podľa § 54 ods. 3 ZoR, za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

15. Podľa § 54 ods. 5 ZoR, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

16. Podľa § 81 ods. 1 ZoR, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochranej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

17. Podľa § 81 ods. 2 ZoR, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

18. Podľa § 62 ods. 1 ZoR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

19. Podľa § 62 ods. 2 ZoR, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

20. Podľa § 62 ods. 3 ZoR, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

21. Podľa § 62 ods. 5 ZoR, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

22. Podľa § 75 ods. 1 ZoR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho

zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihladne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

23. Podľa § 76 ods. 1 ZoR, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

24. Podľa § 55 ods. 1 ZoR, súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

25. Podľa § 135 zákona č. 161/2015 Zb.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), konaniami vo veciach osvojenia sú konanie o a) osvojiteľnosti, b) osvojenie a c) zverení maloletého do predosvojiteľskej starostlivosti.

26. Podľa § 138 ods. 1 CMP, účastníkmi konania o osvojiteľnosti sú navrhovateľ, dieťa a jeho rodičia.

27. Podľa § 138 ods. 4 CMP, rodičia dieťaťa nie sú účastníkmi ani vtedy, ak dali súhlas na osvojenie dieťaťa vopred bez vzťahu k určitým osvojiteľom.

28. Podľa § 139 CMP, súd v konaní môže vyslychnuť toho, v koho starostlivosti sa dieťa nachádza, alebo štatutárny orgán zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, v ktorom je dieťa umiestnené. Súd v konaní o osvojiteľnosti skúma aj okolnosti na strane dieťaťa vylučujúce splnenie účelu osvojenia.

29. Podľa § 102 ods. 1 písm. d) ZoR, na osvojenie nie je potrebný súhlas rodičov osvojovaného maloletého dieťaťa ani súhlas maloletého rodiča maloletého dieťaťa, ak d) dajú súhlas na osvojenie vopred bez vzťahu k určitým osvojiteľom.

30. Podľa § 102 ods. 4 ZoR, o splnení podmienok osvojiteľnosti maloletého dieťaťa uvedených v odseku 1 rozhoduje súd na návrh orgánu sociálnoprávnej ochrany alebo aj bez návrhu.

31. Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

32. Podľa § 38 ods. 4 ZoR, ak rodič zneužíva svoje rodičovské práva a povinnosti najmä týraním, zneužívaním, zanedbávaním maloletého dieťaťa alebo iným zlým zaobchádzaním s maloletým dieťaťom, alebo výkon rodičovských práv a povinností napriek predchádzajúcim upozorneniam závažným spôsobom zanedbáva, súd pozbaví rodiča výkonu rodičovských práv.

33. Podľa § 39 ods. 2 ZoR, ak rodičovské práva a povinnosti nemôže vykonávať ani jeden z rodičov alebo ak súd rozhodol podľa § 38 ods. 1 alebo 4 vo vzťahu k jedinému žijúcemu rodičovi, ustanoví vo svojom rozhodnutí maloletému dieťaťu poručníka.

34. Podľa § 39 ods. 4 ZoR, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu o obmedzení alebo pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu nezaniká.

35. Podľa § 56 ods. 1 ZoR, ak obaja rodičia maloletého dieťaťa zomreli, boli pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, bol pozastavený výkon ich rodičovských práv a povinností alebo nemajú spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, súd ustanoví maloletému dieťaťu poručníka, ktorý bude zabezpečovať jeho výchovu, zastupovať ho a spravovať jeho majetok.

36. Podľa § 56 ods. 2 ZoR, poručník nie je povinný osobne sa starať o maloleté dieťa. Ak sa poručník o maloleté dieťa osobne stará, má nárok na príspevky podľa osobitného predpisu.

37. Podľa § 56 ods. 3 ZoR, ak sa poručník o dieťa osobne nestará, dohliada na rozsah a spôsob starostlivosti, ktorá sa dieťaťu poskytuje.

38. Podľa § 57 ods. 3 ZoR, ak nebolo možné ustanoviť za poručníka žiadnu fyzickú osobu, súd ustanoví za poručníka obec a v prípadoch maloletých detí bez sprievodu orgán sociálnoprávnej ochrany podľa osobitného predpisu.

39. Podľa § 58 ods. 1 ZoR, v rozhodnutí o ustanovení poručníka súd uvedie konkrétny rozsah majetku, ktorý bude poručník spravovať, spôsob nakladania s ním a lehoty, v ktorých je poručník povinný predkladať súdu správy o nakladaní s majetkom maloletého dieťaťa a správy o maloletom dieťati. Pri výkone správy majetku maloletého dieťaťa poručníkom sa použije osobitný predpis.

40. Podľa § 58 ods. 2 ZoR, správa o nakladaní s majetkom maloletého dieťaťa obsahuje najmä informácie o výnosoch, investíciách, ako aj účel a výšku výdavkov a príjmov súvisiacich s týmto majetkom. Správa o maloletom dieťati obsahuje najmä informácie o jeho zdravotnom stave, jeho vzdelávaní a o osobitných potrebách.

41. Podľa § 58 ods. 3 ZoR, poručník je povinný vykonávať svoju funkciu riadne a v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Za jej riadny výkon zodpovedá súdu. Rozhodnutie poručníka týkajúce sa každej podstatnej veci maloletého dieťaťa vyžaduje schválenie súdu.

42. Podľa § 58 ods. 4 ZoR, súd sústavne sleduje spôsob výkonu funkcie poručníka a najmenej dvakrát do roka v súčinnosti s obcou a orgánom sociálnoprávnej ochrany výkon funkcie poručníka hodnotí.

43. Podľa § 25 ods. 2 zákona č. 305/2005 Zb.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele, ak je dieťa umiestnené v zariadení, obec spolupracuje pri výkone funkcie poručníka dieťaťa s týmto zariadením.

44. Súd nariadil ústavnú starostlivosť nad maloletým dieťaťom T. z dôvodu, že matka mu nezabezpečovala od narodenia, a ani momentálne nezabezpečuje osobnú starostlivosť, keďže je vo výkone trestu odňatia slobody v D.. Otcovstvo k maloletému dieťaťu nie je určené. Stará matka maloletého dieťaťa je od roku 2018 umiestnená v DSS Q. kde má evidovaný aj prechodný pobyt z dôvodu svojho nepriaznivého zdravotného stavu, starý otec zomrel dňa 01.12.2016. Brat matky maloletého dieťaťa sa zdržiava na neznámom mieste.

Pri plnení si vyživovacej povinnosti rodičov k dieťaťu sa vychádza z individuálnych schopností, možností a majetkových pomerov každého z rodičov. Bez ohľadu na túto skutočnosť zákon o rodine ustanovuje, že v prípade vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je každý rodič povinný si plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu, a to vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 601/2003 Z.z. o životnom minime v spojení s opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky o úprave súm životného minima, ktorým sa každoročne upravujú sumy životného minima. V súčasnosti tak súdom určené výživné nemôže byť nižšie, ako je zákonom deklarovaných 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa, ktorého výška ku dňu vyhlásenia uznesenia predstavuje sumu 31,11 Eur mesačne. Výživné v takto určenej minimálnej výške je povinný platiť každý rodič, teda aj ten, ktorý je bez akéhokoľvek príjmu, či zamestnania, resp. nemá vyriešenú svoju bytovú otázku.

Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti rodičov, ktorých vyživovacia povinnosť nariadením ústavnej starostlivosti nezaniká, súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že matka napriek tomu, že je vo výkone trestu odňatia slobody a pozbavená týmto rozsudkom svojich rodičovských práv a povinností je povinná prispievať na výživu maloletého dieťaťa mesačne v minimálnom zákonnom rozsahu, t. j. vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zároveň súd určil matke podľa § 81 ods. 2 ZoR povinnosť poukazovať výživné na účet na účet Z. v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

45. Predmetom tohto konania je aj vyslovenie osvojiteľnosti maloletého dieťaťa a pozbavenie rodičovských práv a povinností jeho matky. V konaní o vyslovenie osvojiteľnosti maloletého dieťaťa súd vykonal dokazovanie aj výsluchom samotnej matky na pojednávaní, v ktorom uviedla, že maloleté dieťa nechala v pôrodnici, keďže nevedela kam s ním pôjde. Poprela, že by v čase pôrodu bola pod vplyvom omamných, resp. návykových látok. Fajčila len fentanyl, čo sú náplaste proti bolesti, dôvodňujúc

bolesťou chrbta. Momentálne nie je závislá na žiadnych návykových látkach, je ale pravdou, že v minulosti brala drogy. Prialo by si, aby jej maloleté dieťa po výkone trestu odňatia slobody bolo zverené do jej osobnej starostlivosti a vychovávala by ho s priateľom. Tvrdila, že do centra, kde je maloleté dieťa umiestnené volala dvakrát, pokúšala sa kontaktovať centrum aj prostredníctvom „facebooku“. Na pojednávaní užívanie fentanylu fajčením zdôvodnila svojim presvedčením vyššej škodlivosti liekov proti bolesti. Neuvedomovala si jeho škodlivosť na dieťa, nes Konzultovala to ani so svojim gynekológom, ku ktorému na gynekologické prehliadky chodila zriedkavo a nepravidelne. S dieťaťom by po výkone trestu odňatia slobody išla bývať do domu v Q. ktorý s bratom zdedili, na ktorom ale viaznu tri exekučné príkazy voči nej, ktoré nevedela zdôvodniť. Kolízny opatrovník konfrontoval matku s tým, že cez sociálneho pracovníka vo výkone trestu je možné kontaktovať centrum, kde je dieťa umiestnené, napriek tomu matka tak urobila len raz, aj to 05.05.2023, kedy už mala vedomosť o tomto konaní. Kolízny opatrovník vyvrátil tvrdenia matky aj ohľadne frekvencie kontaktovania centra, kde je maloleté dieťa umiestnené, keďže sa zaznamenáva každá jedna interakcia rodiča, okrem telefonátu dňa 05.05.2023 a jedného listu, nezaznamenali žiadnu inú interakciu zo strany matky. matka nepoprela, že ako dospelá brala drogy a ako mladistvá požívala alkoholické nápoje.

Kolízny opatrovník na pojednávaní zotrval na podanom návrhu. Zdôraznil, že matka ponechala deň po pôrode maloleté dieťa v nemocnici, keď odišla za priateľom. Dieťa po narodení bolo intoxikované, na základe čoho muselo podstúpiť liečbu. Po určitej dobe sa matka úradu ozvala, že biologický otec uzná k maloletému dieťaťu svoje otcovstvo, mala záujem sa o maloleté dieťa postarať, čo sa ale v krátkej dobe zmenilo, keďže biologický otec napokon otcovstvo uznať odmietol. Matka nemala vytvorené vhodné vlastné bytové podmienky, aby si ho vedela vziať k sebe. Dieťa na základe tohto bolo uznesením tunajšieho súdu umiestnené v CDR N. Následne matka bola zadržaná z dôvodu páchania trestnej činnosti a odsúdená na trest odňatia slobody. Kolízny opatrovník poukázal na to, že rodinný dom v Q., kde chce matka s maloletým dieťaťom bývať je opustený, viaznu na ňom tri exekučné príkazy, ktorých dôvodnosť vydania nevedela matka riadne vysvetliť.

46. Pri rozhodnutí súd vychádzal zo správy III. Detskej kliniky SZU VŠNsP N. zo dňa 29.12.2022, ktorá vyvrátila tvrdenia matky, že nepožívala počas tehotenstva omamné a psychotropné látky, okrem fajčenia náplaste fentanylu, kedy si neuvedomovala jeho riziko na zdravotný stav maloletého dieťaťa, čo považuje súd za absolutne absurdné. Čo taktiež považuje zo strany matky za úplne absurdné, že si náplaste neaplikovala riadne na miesta bolesti chrbta podľa návodu, ale ich fajčila, pričom to, že si neuvedomovala možné nežiadúce účinky na dieťa je doslova z jej strany nezodpovedné. V správe je nadôvažok jasne uvedené priznanie matky, čo na pojednávaní napriek poučeniu súdu poprela, že počas gravidity požívala viaceré návykové látky, ktoré potvrdilo aj toxikologické vyšetrenie v moči dieťaťa, a čo malo za následok tzv. novorodenecký abstinenčný syndróm s opakovanou potrebou sedácie u dieťaťa. Súd kladie akcent na to, že na druhý deň po narodení dieťa opustila z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu svojho priateľa, ktorého uprednostnila pred svojim jednodňovým dieťaťom, nezanechala na seba nemocnici žiadny kontakt, neinformovala sa o maloletom dieťati, nehlásila sa k nemu.

Rozhodnou bola pre súd aj písomná správa z CDR N. zo dňa 28.02.2023, do ktorého bolo maloleté dieťa na základe neodkladného opatrenia tunajšieho súdu umiestnené, a z ktorého vyplýva, že sa matka sa o maloletého vôbec nezaujímala žiadnym spôsobom, t.j. od druhého dňa po narodení 22.12.2022 až do 05.05.2023, kedy po tom ako mala vedomosť o tomto pojednávaní kontaktovala zariadenie.

Okrem toho rodinný dom v Q. v ktorom chce matka vychovávať svoje dieťa je od novembra 2022 dlhodobo neobývaný, čo vyplýva zo správy ÚPSVaR N. zo dňa 16.01.2023, ako aj zo správy ÚPSVaR Zvolen zo dňa 15.03.2023. Viaznu na ňom tarchy, tri exekučné príkazy na polovičný podiel matky, ktoré matka nevedela jasne a presvedčivo vysvetliť. Vyššie uvedenými správami bolo vyvrátené tvrdenie matky, že rodinný dom obýva a rekonštruuje jej brat s rodinou, ktorý jej pomôže s výchovou maloletého dieťaťa. Zo žiadneho vykonaného dôkazu nevyplývalo, že by o dieťa prejavila záujem najbližšia rodina matky alebo jej priateľ, ktorého označila za jeho biologického otca. Okrem toho vykonaným dokazovaním, dokonca ani z výsluchu samotnej matky súd nemal za preukázaný jej skutočný záujem a už vôbec nie záujem biologického otca, nezistil okrem jej alibizmu a infantilných výhovoriek žiadnu vážnu prekážku, ktorá im v tom bránila.

Z uvedeného možno dospieť k záveru, že matka o maloleté dieťa neprejavuje v podstate už od narodenia skutočný záujem, nezabezpečuje mu starostlivosť, ani si neplní vyživovaciu povinnosť, nehovoriac o spôsobe jej života, ktorý momentálne ju „nasmeroval“ do výkonu trestu odňatia slobody. Súd má za preukázané, že maloleté dieťa pochádza z mimomanželského vzťahu. Otcovstvo k maloletému dieťaťu nie je určené. Nikto z rodiny o maloleté dieťa neprejavil žiaden, nie to skutočný záujem, ako ani matkou označený biologický otec.

Z vykonaného dokazovania súd nezistil žiadne okolnosti na strane dieťaťa, ktoré by vylučovali splnenie účelu osvojenia, jeho zdravotný stav je primeraný veku. Súd je toho názoru, že maloletý spĺňa podmienky na vyslovenie osvojiteľnosti, nakoľko matka sa žiadnym spôsobom o maloleté dieťa nezaujímal, pokiaľ sa nedozvedela o tomto konaní v predvolaní. Následne jedným listom a jedným telefonátom dňa 05.05.2023 prejavila svoj „záujem“, ktorý súd považuje za účelové konanie z jej strany.

47. Spolu s vyhlásením osvojiteľnosti maloletého dieťaťa súd zároveň pozbavil matku jej rodičovských práv a povinností, pretože vykonaným dokazovaním považoval za preukázané, že matka závažným spôsobom výkon svojich rodičovských práv a povinností dlhodobo zanedbáva, o dieťa sa od narodenia osobne nestará, nezabezpečuje mu riadnu osobnú starostlivosť, výchovu a výživu. S poukazom na rozhodnutie R 21/1990 a R 41/1976, keď za závažné zanedbávanie výkonu rodičovských práv sa považuje absolútne nezáujem o maloleté dieťa, najmä o jeho výchovu a výživu, dlhodobé si neplnenie rodičovských práv a povinností, neposkytnutie základných životných potrieb dieťaťa, opustenie dieťaťa a podobne.

Napriek uvedenému súd dáva záverom matke maloletého dieťaťa do pozornosti, že jej vyživovacia povinnosť voči maloletému dieťaťu ani pozbavením výkonu jej rodičovských práv a povinností nezaniká.

49. Vzhľadom k tomu, že súd pozbavil matku jej rodičovských práv a povinností, bolo potrebné maloletému dieťaťu ustanoviť poručníka. Keďže nebolo možné zistiť žiadnu blízku osobu, ktorá by funkciu poručníka v záujme maloletého dieťaťa mohla vykonávať, na návrh navrhovateľa ustanovil súd za poručníka Y. v ktorom matka maloletého dieťaťa žila s celou svojou rodinou.

50. Podľa § 52 ods. 1 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak, preto súd s poukazom na citované zákonné ustanovenie o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Lučenec, Dr. Herza 14, 984 37 Lučenec. Odvolanie môže podať účastník, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané. O odvolaní rozhodne Krajský súd Žilina.

Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde, a aby každá strana sporu dostala jeden rovnopis odvolania. Ak strana sporu nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jej trovy.

Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 358 Civilného sporového poriadku, odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 359 Civilného sporového poriadku, odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku rozsah v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku, odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a/ neboli splnené procesné podmienky,
b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne, alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku, odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 Civilného mimosporového poriadku, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 Civilného mimosporového poriadku, zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 44 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak účastník konania nesplní povinnosť, ktorú mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený účastník môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia alebo na exekúciu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 376 Civilného mimosporového poriadku ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Podľa § 63 ods. 1 Exekučného poriadku ak podkladom na exekúciu je exekučný titul, v ktorom sa ukladá povinnosť zaplatiť peňažnú sumu, exekúciu možno vykonať

- a) zrážkami zo mzdy a z iných príjmov,
- b) prikázaním pohľadávky,
- c) predajom hnutelných vecí,
- d) predajom cenných papierov,
- e) predajom nehnuteľnosti,
- f) predajom podniku,
- g) príkazom na zadržanie vodičského preukazu.